

Một số kết quả bước đầu trong điều tra nguồn tài nguyên dược liệu thực vật tại Đà Lạt

NÔNG VĂN DUY, VŨ KIM CÔNG, TRẦN THÁI VINH, NGUYỄN HỮU TOÀN PHAN

Viện Nghiên cứu Khoa học Tây Nguyên, Viện Hàn lâm KH&CN Việt Nam

TRẦN VĂN TIẾN

Trung tâm Thực nghiệm Lâm sinh Lâm Đồng

Đề tài “Điều tra, sàng lọc nguồn tài nguyên dược liệu thực vật tỉnh Lâm Đồng theo định hướng hoạt tính sinh học nhằm phát triển các loài có giá trị cao” (mã số TN3/T14) thuộc Chương trình Tây Nguyên 3 tuy mới bắt đầu triển khai từ tháng 11.2012 nhưng đến nay đã đạt được một số kết quả đáng ghi nhận. Qua nghiên cứu, điều tra nguồn dược liệu thực vật ở thành phố Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng, các nhà khoa học đã phát hiện và ghi nhận có trên 200 loài cây thuốc và cây có khả năng làm thuốc tại vùng đất này, góp phần làm giàu thêm nguồn dược liệu quý cho đất nước.

Thành phố Đà Lạt nằm trên cao nguyên Lang Biang, có độ cao trung bình so với mặt biển khoảng 1.500 m, với diện tích tự nhiên là 391,06 km², trong đó có 25.646 ha đất lâm nghiệp. Đà Lạt là nơi lưu giữ, phát triển của nhiều loài dược liệu thực vật quý hiếm như actiso, đẳng sâm, lan gấm, thông đỏ... Theo các kết quả điều tra trước đây cho thấy, ở Đà Lạt có trên 300 loài dược liệu thực vật mọc tự nhiên và được trồng trọt với các quy mô khác nhau.

Từ tháng 11.2012, đề tài TN3/T14 “Điều tra, sàng lọc nguồn tài nguyên dược liệu thực vật tỉnh Lâm Đồng theo định hướng hoạt tính sinh học nhằm phát triển các loài có giá trị cao” đã tổ chức các đợt điều tra nguồn tài nguyên dược liệu thực vật trên địa bàn thành phố Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng. Kết quả điều tra thực địa bước đầu của nhóm nghiên cứu đã ghi nhận trên toàn tuyến khảo sát có trên 200 loài cây thuốc và

cây có khả năng làm thuốc. Đề tài cũng đã thu thập mẫu của 138 loài dược liệu thực vật để lập tiêu bản và tạo dịch chiết cho công tác sàng lọc hoạt tính sinh học.

Cụ thể, đã phát hiện và thu thập mẫu của 138 loài dược liệu thực vật thuộc 65 họ thực vật,

trong đó 38 họ mới gặp có 1 loài, 13 họ mới gặp - 2 loài, 3 họ mới gặp - 3 loài, 5 họ mới gặp - 4 loài và 6 họ mới gặp - 5 loài trở lên.

Kết quả thống kê các họ thực vật và số loài thu thập được trình bày trong bảng 1.

Bảng 1: các họ thực vật làm dược liệu với số loài thu thập được ở Đà Lạt

STT	Tên họ	Số loài
1	Actinidiaceae	1
2	Adoxaceae	1
3	Amaranthaceae	2
4	Amaryllidaceae	2
5	Anacardiaceae	1
6	Annonaceae	2
7	Apocynaceae	1
8	Aquifoliaceae	1
9	Araliaceae	3
10	Arecaceae	1
11	Aristolochiaceae	1
12	Asteraceae	11
13	Balsaminaceae	1
14	Cecropiaceae	1
15	Convallariaceae	1
16	Convolvulaceae	1
17	Cucubitateae	1
18	Cuscutaceae	1
19	Daphniphyllaceae	1
20	Dilleniaceae	1
21	Ericaceae	2
22	Euphorbiaceae	6
23	Fabaceae	13
24	Fagaceae	1
25	Illiciaceae	1
26	Juglandaceae	1
27	Lauraceae	5
28	Lecythidaceae	1
29	Liliaceae	1
30	Loganiaceae	1
31	Loranthaceae	1
32	Malvaceae	2
33	Melastomataceae	2
34	Meliaceae	4
35	Menispermaceae	4
36	Moraceae	4
37	Myrsinaceae	4
38	Myrtaceae	2
39	Oleaceae	2
40	Onagraceae	1
41	Passifloraceae	1
42	Pentaphylacaceae	1
43	Phyllanthaceae	2
44	Piperaceae	1
45	Podocarpaceae	1
46	Polygonaceae	1
47	Polypodiaceae	1
48	Rafflesiaceae	1
49	Rosaceae	1
50	Rubiaceae	5
51	Rutaceae	5
52	Sabiaceae	1
53	Sapotaceae	1
54	Smilacaceae	2
55	Solanaceae	2
56	Staphylleaceae	1
57	Sterculiaceae	1
58	Symplocaceae	2
59	Theaceae	2
60	Tiliaceae	1
61	Tropaeolaceae	1
62	Urticaceae	3
63	Verbenaceae	3
64	Vitaceae	4
65	Zingiberaceae	1

Bên cạnh các loài đủ điều kiện thu thập để làm tiêu bản, giám định tên khoa học và tạo dịch chiết để sàng lọc hoạt tính sinh học, trong quá trình điều tra, nhóm nghiên cứu đã phát hiện và ghi nhận trên 100 loài cây thuốc và cây có khả năng làm thuốc khác nhưng không đủ lượng

mẫu để tạo dịch chiết nên nhóm nghiên cứu sẽ tiếp tục thực hiện thu mẫu trong thời gian tới.

Chắc chắn rằng, những kết quả nghiên cứu của đề tài trong công tác điều tra, sàng lọc nguồn tài nguyên dược liệu thực vật của tỉnh Lâm Đồng sẽ đóng góp tích

cực cho việc tìm ra những loài thực vật quý có hoạt tính sinh học cao, có thể làm thuốc để bảo vệ, nhân giống và phát triển theo định hướng kế thừa, bảo tồn, phát huy, phát triển y dược học cổ truyền của dân tộc ■